

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deak Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administra-
ția.
Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare ză 20 Bl.
Manuscrisurile nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Dușmanii poporului.

Iubește guvernul unguresc poporul românesc? Fără îndoială îl iubește. Întrebați orice ungur, întrebați pe slujbașii ne-
cunoscători cari s'au lăsat peste noi ca un roi de
și nu spunem de lăcuste, dar de albine
string cu mare sîrguință mierea de
flori, vreau să zic dările poporului, ta-
le, amenzile, gloabele și nenumăratele
de tot felul dela țaranul român. Între-
mai ales pe candidații de deputație pe
alegerilor, întrebați-i și nu ne în-
căm că vor răspunde că ei iubesc din
sufletul lor unguresc pe toți ro-
mânii și că dacă ar fi după gândul lor,
poporul românesc ar fi cel mai fericit din
lumea întreagă.

Câte făgădueli mari și frumoase nu au
făcut candidații unguri nu mai departe de-
la aleg. rile trecute. Sute și mii de fă-
gădueli minunate cari făceau pe alegători
să zădărnicească în gândul lor visuri de fericire,
făgădueli pe cari candidații nu le credeau
nici în clipa când le spuneau, dar cu cari
amăgeau și amăgeau poporul în chipul cel
nerușinat. Intr'un cerc al Ardealului,
lângă săcuime, bunăoară, un candidat fă-
găduise în comunele românești că va lucra
pentru înlăturarea votului obștesc. Când
s-a ales alegătorii unguri îl traseră la răspun-
dere pentru că vrea să dea drept de vot
valahilor, îi potoli, spunându-le că nu a

fost decât o apucătură pentru a câștiga
voturile proștilor de români, iar cât pentru
dreptul de vot, el va stăruia ca românii să
nu capete prea multe voturi.

Și oare guvernele ungurești nu ne iu-
besc tot în felul acesta? Două cazuri mai
nouă ne dovedesc cu prisosință cât belșug
de dragoste pentru țaranul român se gă-
sește în inimile cărmuitorilor. Nimeni nu
se îngrijește de bunăstarea lui, iar când
foarte rar se face câte ceva pentru ridi-
carea lui, se face în virtutea unei legi sau
unui ordin care se întinde asupra țării în-
tregi și care aduce fără voia stăpâ-
nitorilor roade și pentru români. Dar stă-
pânitorii privesc aceste măsuri ca pe o
ploaie care nu face să crească numai bu-
catele și pomii ci și buruienile. În deobște
însă țaranul român e sărăcit prin dări și
gloabe fără număr și capăt, prin nenumă-
rați slujbași străini cari îi mănâncă pita, pe
când fiul țaranului nostru, dacă urmează
școlile mai înalte, nu are nădejdea să în-
capă în vre-o slujbă cât de mică. În
orașele așezate printre români sânt așezați
slujbași străini; până și măturătorii de
stradă sânt aduși de pe pusta ungurească,
ca nu cumva românul să aibă vre-o slujbă
și să poată trăi. Până și în satele noastre
se viră, pe unde se poate, fel de fel
de slujbași străini, notari, medici, până la
gornici.

În comuna Șiria bunăoară, cu numărul
covârșitor de locuitori români, s'a ridicat

leafa gornicilor dela 400 la 1000 de co-
roane. Ce credeți cu ce scop? Pentru că
din vre-o 10 gornici numai doi erau un-
guri, căci nu se găseau mai mulți cari să
primească slujba asta. După ridicarea lefu-
rilor însă românii vor fi scoși pe rînd și
vor fi înlocuiți cu unguri, cari acum se îm-
bulzesc la leafa mare, pe care o plătesc
tot birnicii români. Când însă românii au
apelat la comitat, cu plîngerea că e o leafă
prea mare pentru două zile de muncă pe
săptămână și că poporul fuge în America
din pricina dărilor prea mari, toți ungurii
au votat contra noastră și lefurile au ră-
mas urcate.

Dar avem acuma alte două cazuri cari
pun și mai bine în lumină buna îngrijire
cu care poporul nostru e ocărmit de
străini. Mai întâi e cazul din Tohanul-ve-
chii, comună cu 800 de gospodari români,
în comitatul Făgărașului. Pământul arător e
prea puțin pentru a hrăni pe locuitorii co-
munei. Toată bogăția lor o alcătuiesc vitele
cari pasc prin dealurile și văile dimprejur
și dau prin laptele lor jumătate din hrana
poporului.

Ce a făcut însă administrația?

Încetul cu încetul a prins a micșora tot
mai mult pășunea satului, sădindu-o cu pă-
dure și oprind intrarea vitelor pe acele lo-
curi. Odată cu pășunea a trebuit să scadă
și numărul vitelor.

În anul 1880 comuna avea 4000 de ca-
pete de vite cornute, azi mai sânt 1074,

Strigoii.

— Poveste irlandeză: —

Pe o coastă de deal, lângă fărul râului Furth,
era o casă, ori fi de atunci vre-o două veacuri, casa
unui țaran pe care îl chema Nils O'Shea. Casa
era singură în pustiu acela, așa că adeseori țā-
ranul nostru era deșteptat de unli călători cari
voiau să treacă râul înfuriat și nu îndrăzneau să
treacă peste vadul primejdios, iar Nils
era om de treabă și îl ajuta totdeauna.

Într'o seară de iarnă, prin șuerul unui vânt as-
pru, nevetei lui Nils îi păru că aude un glas
străgător, un strigăt de om în primejdie. Aceasta
îi deșteptă bărbatul care dormea pe o laviță de
lețar lângă cuptor. El se scoală numai decât, își
așază o ghioagă strașnică, în vârf c'o măclucă de
lețar și se duce pe malul apei.

— Cine-l acolo! răzni el odată și vocea sa
străbătutu prin șgomotul furtunei și fremătul apei.

Din partea cealaltă a apei îi răspunse un om.
Nils se duse spre dănsul.

— Ah! zise omul acela foarte mișcat, ești pi-
za cea bună. Dumnezeu te trimite în ajutorul
meu!

— Ori cine îi fi, răspunse țaranul cinstit, vei
petrece noaptea în casa, mea la adăpost de orice!
Rostind vorbele acestea, ridică cu puterile sale
de uriaș pe stric în spinare și trecu cu el apa,
pe stâncile lăzite cari sânt ca un fel de pod stă-
tuit în mijlocul râului Furth.

El duce pe celalalt făr, pe urmă îl la în co-

lba sa, unde harnică lui Caterina sprinse un foc
zdravăn.

Necunoscutul pe care l-a scăpat dela o pri-
mejdie de moarte, era un om înalt, care trebuie
să fi fost odată puternic și frumos. Acuma era
urât și slab și trupul său era încovoiat mai mult
de suferințe, decât de pricina anilor, căci nu pă-
rea a fi având mai mult ca cinci zeci de ani.
Hainele de pe dănsul arătau starea lui înălțată.
El nu are încălțăminte și în cap poartă o pălă-
rie de pânză, cu o căciuliță de noapte, de lână
roșie.

În timp ce Caterina pregătește masa, el pove-
stește istoria vieții lui. S'a născut într'un ținut
dincolo, din susul Irlandei. Tânăr de tot a slujit
în marină, unde a pierdut un picior, într'o bătălie
cu hoții de mare. Atunci au găsit că nu mai este
bun de ostaș și l-au dat drumul. Nu avea nici o
rudă și nici un adăpost. S'a găsit deodată fără
sprijin, fără mijloace de trai, trebuind să cerșea-
că și de douăzeci de ani nu trăiește decât din
pomeni.

În vreme ce el povestea istoria asta tristă, co-
pili se uitau galeș la dănsul. În sfârșit gazda îi
dăte un borșior cald, pe urmă îi arată un loc
de culcare, unde putea să treacă o noapte mul-
țumită.

A doua zi furtuna se liniștise. Râul era lim-
pede și liniștit.

Cerșitorul află dela buna lui gazdă că vadul
acestei ape era foarte umblat. Atunci îi veni în
minte să se iase de colindat lumea și să se sta-
bilească acolo unde va putea cu ușurință să și
câștige pomană zilnică.

Încercă și văzu că îl merge bine. Stătea pe țăr-
mul râului cu căciula în mână. Chipul lui veșted
și piciorul de lemn mișcau înimile trecătorilor.
Aproape toți își făceau pomană cu dănsul. Nu-
și știau nici numele, nici de unde-l, dar cum purta
veșnic pe cap o căciulă roșie, îi ziseră: Bunough
ruadh (Cerșitorul roșu).

Astfel și-a orânduit viața. Noaptea avea un loc
păstrat în casa milostivului Nils. Des de dimi-
neață se așeza la locul său; acolo stătea până
seara pe o stâncă care se numea «stâncă cerș-
torului roșu». În fiecare zi primea câțiva bani și
nu cheltuia nimic. O coajă de pâine îi ajungea
pentru hrană și nu purta decât haine rupte, pe
care i-le dădeau de pomană.

Din zi în zi, din lună în lună, pe tăcute, pe
ascuns, el strânge o comoară. Nimeni nu știa
unde o ascunde și nimeni nu l putea vorbi de
asta fără să nu-l supere.

Ani după ani trecură. Nils a murit. Copii lui
s'au însurat părăsind căminul părintesc, numai
Terry, copilul cel mai mic, a rămas acasă spu-
nând că nu poate părăsi pe mama lui.

Cerșitorul se ducea în fiecare zi să cerșească
lângă vadul apei, iar seara găsea adăpost în casa
oamenilor milostivi. Într'o dimineață de vară pe
când soarele strălucea pe cer, cerșitorul nu se
mai sculă din pat; se îmbolnăvise.

Terry, care ținea la dănsul ca la un părinte, se
duse să îl vadă și bătrânul îi zise:

— Dragul moșului, de acuma, s'a sfârșit, a a-
juns funia la par.

Nu mă mai scoate din casă decât pe năsalie!

Terry se uită la dănsul cu milă și zise:

— Vrei să mă duc ca să chem preotul?

adică aproape a patra parte, deși numărul locuitorilor neapărat a trebuit să crească de 30 de ani încoace! Numai în cei doi ani din urmă poporul a plătit suma de douăzeci de mii de coroane gloabă pentru că vitele oamenilor, venind dela turmă acasă, au intrat în opritură!

Când citești astfel de lucruri și când mai afli că poporul, care acuma nu mai vrea să rabde, mai e învinuit că face și »răscoală« și când auzi că s'a trimis o jumătate de companie de husari și 12 jandarmi în sat cari au ținut, trei zile în șir, două sute de săteni închiși și ferecați în lanțuri, atunci tot sângele prinde a-ți fierbe și te miri cum oamenii aceia nu au făcut într-adevăr răscoala cu care au fost învinuiți pe nedreptul!

Iată însă alt caz despre care scriem în suplimentul nostru de azi pentru popor. În comitatul Bihorului, în ținutul Vașcăului copii țăranilor noștri pier de o boală de gât numită *difterie*. Un ziarist ungar a intrat în Oradea mare pe medicul primar al comitatului și acesta a spus că nu știe decât de șapte cazuri de boală. Plecând însă la fața locului, gazetarul a găsit că într-o singură comună românească, în Lunca, au murit 18 copii de boala asta grozavă și că toate satele dimprejur sânt pline de copii bolnavi. Cercul nu are medic, căci statul nu-l plătește bine și nimeni nu primește postul acesta rău plătit. (Dar ceilalți slujbași cari nu fac bine poporului sânt gras plătiți). Sânt comune, ca în Ghighișeni, plină și ea de copii bolnavi, în care doctorul nu a pus piciorul de 10 ani, după mărturia ziarului unguresc!

Am arătat numai trei cazuri luate la întâmplare, dar câte nu s'ar găsi încă! Sânt trei ținuturi depărtate unul de altul, dar pretutindeni e aceiaș ocârmuire, aceiaș năpastă pe capul bietului popor românesc. Românul e sărăcit și lăsat să se prăpădească fără ajutor; iar când îndrăznește a se plânge, i-se trimet jandarmi și husari pe cap, să nu facă »răscoală«!

Și când te gândești că mai sânt români cari votează pe câte un venetic de străin, câte un jidan venit cu punga groasă ca să cumpere votul românului!

Nu sânt ei cei mai ticăloși și cea din urmă lepădătură a neamului nostru, oameni cari pentru 10—20 de zloți își vând averea, sănătatea, viața lor și a copiilor lor? Și dacă ne gândim la veneticii cari pe vremea alegerilor îndrăznesc a cere votul românului și cari îl amăgesc și-l mint cu făgăvuieli, nu sânt ei oare vrednici a fi alungați și scoși cu parul din satele noastre? Ei cari au venit trimiși de cei ce ne apasă, ne nenorocesc și ne sug, pot ei avea vre-odată dragoste și îngrijire pentru poporul acesta? De 40 de ani ei ne stăpânesc și în toată vremea asta nu am primit dela ei nici un semn de dragoste, afară de vorbe frumoase fără număr. Supt opoșirea lor, poporul nostru a sărăcit și se prăpădește, sau pleacă în America.

Nu, nici odată nu ne vom putea ridica, nu vom putea înflori și noi, decât atunci, când poporul se va scutura și va arăta în deplină unire că nu mai vrea pe acești oameni, că vrea oameni de legea lui, de limba lui, de inima și de gândul lui bun și românesc. Căci numai când poporul românesc va fi stăpânit de sângele lui, de fiii lui înșiși, va putea să se ridice din nenorocirea lui, și va ajunge bogat, fericit, luminat și puternic.

Aplanarea conflictului româno-grec. Din București ni se anunță că prezentarea scuzelor și predarea dezertorului Ziriade se va face Duminica viitoare, 10 Iulie n., când vaporul »Împăratul Traian« se va înapoa dela Alexandria la Pireu. Căpitanul portului Pireu se va urca, în mare ținută, pe vaporul »Împăratul Traian« și va exprima comandantului Periețeanu scuze pentru cele întâmplate la 30 Mai. În acelaș timp îi va preda pe dezertorul român care a fost răpit de pe vapor.

Vasul va sosi la Constanța la... unde i-se va face o călduroasă...

Tisza a renunțat la mandatul... Din Oradea-Mare se anunță că... care a fost ales deputat și la Arad... a anunțat pe președintele partidului... mental din cercul electoral Ugra... acest mandat.

La Ugra va fi, deci, în curând... Candidatul guvernamental va fi... Partidele opoziționale vor pune și de...

Prigoniri furioase în comitatul gărașului. Din Făgăraș primim... administrația face prigoniri furioase... mânilor, pentru ca să răzbune... derea candidaților ei la alegeri... au fost suspendați vre-o 8 noțari... și vre-o 4—5 învățători români... fiscalul comitatului, care i român... suspendat. Revizorul școlar Szabó... să i-călească statutele învățătorilor... școlile grănițarești.

Făgărașenii au dat la alegeri... s'au trezit și credem că nici sălbătice... goniri nu vor mai reuși să-i reducă... chea lor stare de amorțire. Dimpotrivă... gonirile vor avea darul de-a trezi și... din urmă dintre români.

Ajurnarea Reichsrathului. Din Viena... se telegrafiază că »Wiener Zeitung«,... oficial al guvernului, publică în numărul... azi un autograf regal prin care Reichsrathul... striac e ajurnat pe vreme nedeterminată.

Ajurnarea aceasta n'a surprins pe nimeni... scenele obstructioniste din zilele din urmă... vernul, convingându-se că nu poate înfrânge... structura slovenilor, a ajurnat Reichsrathul... a câștiga măcar timp pentru noi compromisuri... și cartele — vechile expediente inutile... guvernelor austriace.

— Nu; eu n'am fost de multă vreme la biserică. În zadar acuma să-l mai chem în ajutor!

— Dumnezeu este milostiv, el iartă pe cei cari se pocăiesc.

Dar cerșitorul când auzi vorbele aceste, făcu un semn aspru de nemulțumire, nevoind să audă de una ca asta.

Terry se uită la dânsul cu durere.

— Bine, dacă nu vrei să vină preotul, atunci dă-mi ceva parole să aduc doctorul!

— Parale! strigă bătrânul mânios. Parale! Cum de te ai gândit la asta? De unde să le iau? Eu n'am nici o lescă!

— Nu vorbi așa, răspunse Terry, sânt încredințat că ai strâns parole bunifoare!

— Să nu mai găsească sufletul meu pe cea lume nici o odihnă, dacă am cu ce-mi plăti măcar sicriul!

Terry își făcu cruce, ca și când ar fi cerut lertare dela Dumnezeu pentru o minciună așa de mare, pe urmă zise către nenorocitul bătrân:

— Nu cred să mai ai zile multe, ai ceva de spus?

— Las cu limba de moarte să flu îngropat cu căciula mea!

— Așa vom face!

Puțin timp după aceia bătrânul cerșitor muri. După obiceiul din bătrâni, corpul său a fost spălat, uscat și păzit în timpul nopții. A treia zi s'au adunat oamenii din sat și lau dus la țințerim unde avea să șadă până la judecata din urmă.

Se vorbea tare mult de banii pe care li strânsese și toată lumea credea că el i-a dat lui Terry.

Dar Terry, care auzise cel din urmă cuvânt din gura bătrânului, se gândea că agoniseala sgârceniei deavolului este luată tot de diavol, și își zicea că trebuie să fie ascunsă în vre-o gaură comoara cerșitorului.

Dupăce i-au înmormântat, în noaptea aceia Terry era neliniștit și îngrijat. Nu adormi decât tare târziu și abia închise ochii, că sări din somn scoțând un strigăt de groază.

— Ce ai dragul mamei? făcu malcă sa care se culcă într-o odaie vecină și care bângâind de seamă că fecioru său e neliniștit, nu putu să adoarmă.

— M'am speriat, zise el, că l'am văzut pe bătrânul nostru oaspete; și acum îmi pare că-l am dinaintea mea!

— Malca Domnului, strigă Caterina, îndură te de noi. Poate că nu stă odihnit în mormântul

său, din pricina că n'a voit să primească peșagi și a mințit pe patul morții. Și cum l'ai văzut?

— Așa cum se purta el în fiecare zi. Deși părut că li supăra căciula sa roșie și el se căjea s'o tragă mai în jos!

— Val! Știi bine că înainte de-a-l înmormânta, s'au deslegat șireturile dela căciula sa?

— N'am băgat de seamă!

— Ei, iaca asta! Cred că știi și tu poate că mortul nu poate să se odihnească bine în groapă dacă li supără hainele!

Terry gemu din nou.

— Fi cu înimă, zise Caterina, du-te mai la cu ajutorul unuia vecin destupă groapa și vezi este. Dacă căciula sau alt ceva nu este bine în trivită, așează-o cum trebuie și bătrânul n'are să mai supere.

— Facă-se voia Domnului!

Cum se lumină de ziuă, Terry, urmând sămăritele malcă-sei, se duse să caute un țăran în vecinătate, deschise groapa și bagă de seamă că este prea strânsă sub bărbie căciula. Desgătu-o, văzu că lucește în ea o bucată de aur.

Fără a spune nimic, puse mortul în sicriu și plecă împreună cu tovarășul său.

Cum ajunse acasă povesti mamei lui ceea ce aflase.

FABRICA DE OBLOANE
JALUSINE DE ESSLINGEN
CONTRA RAZELOR SOLAR
SI STORURI

RONA
ERNO
BUDAPEST
TELEFON 23-85

ZABELLA
UTGZA 47.
TELEFON 23-45.

fel de prostii nici un protopretore nu a putut să dea.

Spune mai departe că la banchetul dat în onoarea Drului Vlad, acest Stojákovics s'a înfățișat acolo beat, clătînindu se printre rânduri, sberând cătră vorbitori și vociferând că el nu e beat.

În fine, că astfel de oficanți ca protopretorele Stojákovics, cari din puterea oficioasă își aleg numai forța pentru călcarea în picioare a drepturilor și le folosesc pentru conturbarea liniștii cetățenilor — sânt cei mai periculoși inimiți ai iubitei noastre patrii Ungaria.

Acești oameni de nimica, cu dispreț trebuie timbrați și puși la pociumbul de rușine, căci până nu pierde această seclă din viața publică, fiecare om cu gust bun, cu scârbă cugetă asupra cauzelor comune...

Dar ca aceste abuzuri desvâlțate de ziarul unguresc să nu rămână necunoscute autorităților superioare, »mai mulți Bozoviceni« publică în »Drapelul« din Lugoj o scrisoare deschisă adresată vicecomitelui comitatului Caraș-Severin, Issekutz Aurel, — comunicându-i cuprinsul articolului din »Lugosi Ellenör« și mai adaugând următoarele rânduri pline de amărăciune:

»Acest ofician acum, după alegerile dietale și după catastrofa prin inundație din valea Almajului, nu e destul că oamenii au rămas cu pumnii la inimă, în loc de ajutor îi citează cu droaia câte 40-50 pe zi și îi pedepsește cu sutele de coroane, se înțelege numai pe aceia cari au votat cu D-rul Vlad și cari nu au voit a merge la alegere. Dorim să știm pe câți burdiști a pedepsit voinicosul protopretore? Despre celelalte voinicii deocamdată tăcem, căci acelea numai pe cale judiciară se pot lămuri și unde sperăm, că vom câștiga drepturile noastre.

Acest suchiat mai are nerușinarea a trimbița prin cățălandrii săi priu foile patriotice că preoții din Bozovici agită poporul predicându-le să nu facă robotă etc. — Noi Bozovicenii constatăm, că e un mare neadevăr, declarând și timbrând pe acel jidănaș scriitor de un minciinos murdar până atunci până nu dovedește cele scrise.

Din contră, preoții din Bozovici ne-au sfătuit să mergem să dăm ajutor nefericitorilor. — Aceste minciuni eșite dintr'un piept răgușit, sânt puse la cale numai spre ușurarea voiniciilor și păcatelor nerușinatului protopretore.

Am observat și din partea Magnificenței Tale o nepăsare față de poporul necăjit și maltratat chiar în ziua aceia când ai fost aici.

Pe același zi la 7 ore dimineața erau citați peste 50 de oameni înaintea protopretorelui, între cari

preoți și inteligența română, pentru că nu ar fi mers să facă robotă. Stojákovics după ce a pedepsit vre-o 2 inși cu câte 200 cor, pe lângă că au fost păgubiți și ei prin potop, pe ceilalți îi trimite acasă publicându-le că vor primi altă citațiune. Oamenii după aceea au venit la Magnificența Ta să se jălbuie prin economul Nicolae Ciosa Ogași peste Stojákovics. Magnificența Ta ai întrebat, că ce fac atâția oameni aici și nu merg la lucru. Stojákovics își răspunde: Vezi d-le vicecomite, așa șed toată ziua și nu lucră nimica, nici robotă nu voesc să facă, ba chiar preoții agită și îi abat de a face robotă — și nu ai îngăduit să vorbească nici unul cu Magnificența Ta, ci ai poruncit lui Stojákovics, să pedepsească pe sârmanii și necăjiți de oameni, dacă nu vreau să facă robotă. Te întrebăm cum să îi mers la robotă dacă sânt citați la prefură?

Pe preoți nici nu ai voit să-i vezi, ca nu cumva să te informeze despre iubitul Stojákovics Géza, care în aceea zi a strigat publice cu vocea răgușită în hotelul »Almájana« că el e Dumnezeul Almájului...

Oare vicecomitele comitatului va lua act de cuprinsul acestei scrisori și va face pașii necesari, ca să redea cetățenilor credința în dreapta care ar trebui să vegheze de asupra tuturor deopotrivă?

Sau va tăcea și la aceste glasuri de durere, lăsând ca sentimentele de revoltă îndreptățită să și găslască potolirea pe altă cale?

Situația politică.

Programul de muncă al Camerilor.

În ședința de azi a Camerei, ministrul-președinte a propus, iar majoritatea a primit, să se la în discuție 1) adresa cătră Maj. Sa, 2. indemnitatea și 3. proiectul de lege despre contingentul recruților.

Gouvernul e hotărât să mențină această ordine a discuției timp de o săptămână. Dacă în acest restimp camera n'ar termina discuția asupra adresei, — va propune să se schimbe ordinea discuției și să se suspende discuția adresei, punându-se în locul ei proiectul de lege despre indemnitate.

De altă parte se afirmă că îndată în ședințele prime, guvernul va propune lungirea timpului de ședințe.

— Auzi zgomotul pe care îl face? Vrea să strice totul prin casă. Blestemat să fie ceasul în care am fost să leu banii pe care la adunat dânsul. Dar nu vreau să-i mai tin la mine, un ceas. Îndată ce se face ziua mă duc să-l pun de unde l'am luat!

— Nu cred că este bine să lași îngropată atâta avuție cu care s'ar putea face un lucru așa de bun!

— E adevărat, răspuse Terry. Dar nici pentru arginții aceștia nu vreau să fiu turburat în casa mea liniștită, în fiecare noapte de bătrânul sgârcit.

— Ei bine, zise mama, atunci du-te la preot și dă-i tot ce-ai găsit în țintirim și sub stâncă; el va ști cum să întrebuințeze banii pentru odihna sufletului chinuit.

— Ai dreptate. Asta am s'o fac numaidecât! Și Terry, hotărându-se să facă fapta asta bună, încercă să adoarmă. Dar neîmplăzitul sirigoii făcea o gălăgie drăcească răsturnând totul prin casă, bătând cănele și pisca. Al fi spus că dracul în ființă a intrat în casă.

În sfârșit se lumina de ziua. Terry se sculă grăbit, puse în șorțul malcăsei banii și plecă la preot.

— Știi că te-ai sculat de dimineață fiule! Îi zise preotul. Ce te aduce la mine cu noaptea în cap?

Terry îi povesti întâmplările nopții și hotărârea pe care a luat-o.

— Nu pot să primesc acești bani. Nu sânt ai mei! răspuse preotul.

— Și eu, zise Terry, nu mai vreau să-i păstrez. Nu vreau să fie deșteptat în fiecare noapte de strigolul mănios!

— Ei bine, du banii la Curte. Bunul nostru boier are să știe ce să facă cu dânsii!

— Nici la Curte și nici în altă parte! strigă Terry aruncând banii la picioarele preotului și repede deschise ușa și Radu l'a chemat.

»Slavă Domnului! zise el mergând la goană spre casă, bine că m'am scăpat de banii aceștia blestemați. Sânt fără de noroc, cu munca mea cinstită nu pot câștiga atâția bani ca să fac un tralu plăcut dragel mele, să o pot lua!»

Un ceas după aceea, sluga preotului se ducea în oraș la prefectul ținutului ducând comoara părăsită de Terry, cu o scrisoare care povestea istoria cerșitorului și ruga pe cinstitul dregător să facă vre un lucru de trebuință obștească, cu banii strânși într'un chip atât de tainic, în cursul atâtor ani.

Astfel s'a și făcut. Cu banii de aur și de argint s'a zidit pe râul Furth un pod pe care îl botezară: »Podul cerșitorului!«

Sârmanul om nu mai veni să turbure somnul lui Terry, dar se spune că uneori la miezul nopții, se ivește pe țarmul râului cu căciula sa roșie, lângă stâncă unde a stat atâta vreme: privește podul zidit peste vadul primejdios, zâmbește, pe urmă se depărtează.

Virgil Caraiivan.

Un bun gazetar

Bun gazetar trebuie să fie acel care scrie ziar de frunte din România care scrie după »P. L.« despre d. Berzeviczy, din dinie al camerii ungurești:

Președintele Camerei ungurești Albert este unghur patriot, dar europenizat și nismul jignitor al lui Apponyi de mereu în presă, pină deunazi în »Peste re-i face acest portret, scriind mai ales literatură. Lucrările sale privitoare la artistic, il cinque cento sânt vestite.

E liberal din școala lui Deak. E și de luptă al contelui Albin Csaky, al Camerei magnaților zilele acestea.

Așteaptă mult de la el pentru reforma mocratică.

Va desființa măsura lui Apponyi care sînge rău naționalităților.

Nici d. Berzeviczy nu putea dori o zăre mai favorabilă și mai — merxă d. Berzeviczy nu a prea »lucrat în ținut și ține din vreme în vreme, la Academia ungurească căle curs, lipsit de personalitatea pe care »Anecso și în »P. L.« dar și în rești. E un tip de savant searbăd, cu diște de citații latinești, dar »vestite decât printre unguri și numai prin complicație. Culmea neexactității Berzeviczy e atât de »europenizat« de șovinismul jignitor »al lui Apponyi Nu i vorbă »pilda« e bine aleasă, ni putem dori mai bine, căci între un termen de comparație în punctul D. Berzeviczy a întocmit un proiect lară asemănător legii lui Apponyi. an l s'a vorbit la noi zilnic, timp de de an cel puțin. Orice român cititor șliut de lupta asta și nu va uita amintiri ce ni-se leagă de numele lui Specialiștii spun că proiectul lui grav decât legea de azi a lui Apponyi închide școalele și sugrumă învățămîntele ce ne-au rămas. Dar pentru gazetar din București, Berzeviczy e vinismul jignitor al lui Apponyi.

Pe de asupra ziaristul nostru mai »Berzeviczy va desființa măsura lui Apponyi a făcut atâta sânge rău naționalităților.

Nu am știut că președintele camerei atribuții atât de strașnic. Dacă însă sigur va avea și dreptul de a înălțura pe gazetarii români cari îl calomniază față unghurilor.

D-nii Aehrenthal și Kossuth la băi.

Contele Aehrenthal, ministrul de plecat la Dubrau în Moravia iar de în 21 Iulie la Wiesbaden u de va de 4 săptămâni.

D. Franz Kossuth va merge de Wiesbaden. A făcut și anul trecut și a fost mulțumit. Durerile sale trecut, l s'a fără a-l părăsi cu nu se mai ivesc decât atunci, când nevoia de a asunde neputința Kossuth. Iată pentru ce el va merge Wiesbaden.

Delegațiunile

Dupăcum ni-se anunță din izvor informat, delegațiunile se vor întruni sesiunii de toamnă a celor două menul nu s'a fixat încă și nu se de pe acuma o conjunctură politică delegațiilor. Delegațiile vor desbata două bugete, bugetele anilor 1910 și vor ocupa pentru întâia oară cu nexiunii, cu urmările ei, precum cheltuite, fără aprobarea parlamentelor militare. Se prevede apoi o vie relațiilor încordate dintre Austria și Cele mai mari și mai interesante politice vor urma fără îndoială cu delegațiilor.

Convențiile comerciale cu tele din Balcani.

D. Weisskirchner, ministrul de striei, a sosit azi la Budapesta, în

Brates, consilier ministerial, Riedl, șef de secție în minister și Olück consilier de secție, și participă la tratativele comerciale cu statele Balcani. La tratativele acestea, afară de doi miniștri de comerț, vor mai lua parte și ministrul de externe, contele Achrenthal și șeful secției la externe, Rösser.

Ministrul Weisskirchner a vizitat azi după-amiază pe ministrul ungar de comerț Hieronymi. La ora 12, ministrul austro-ungar la Belgrad, a sosit și el la Budapesta, unde va aștepta înaintea tratativelor, pentru a se întoarce apoi la Belgrad. Tratativele diplomatice cu Serbia vor începe curând.

Răspunsul la mesaj.

— Ședința de Mercuri a Camerilor. —

Guvernul a prezentat azi prin majoritate proiectul său de răspuns la mesajul împăratului. Răspunsul în general nu este decât o confirmare a mesajului.

Cu toate acestea majoritatea a subliniat și mai mult decât mesajul, tendința șovinistă care vrea să o puie în reforma electorală. Se vorbește de »votul universal« dar întrucât se vor crea garanții potrivite pentru păstrarea influenței legitime a elementelor mai inteligente și păstrarea caracterului național unitar al statului ungar.

Este prin urmare sigur că acest »vot universal« nu va avea decât numele acelei reforme democratice, fără nici una din cerințele ei. Majoritatea cea nouă, aleasă cu încredința votului universal, se adună și ea în jurul unei proclamații este îndreptată — în privința votului universal. E vechea problemă a oligarhiei ungurești care a știut totdeauna să înșele poporul zădărniciind voiața sa.

Prin urmare se va lăsa mersul ședinții:

Prezidează vicepreședintele Kabos Ferencz care azi prezidează pentru întâia oară. Se face formalitățile.

Președintele anunță că la Curtea de Casație s-a intrat un număr însemnat de contestații de alegeri.

Rónay Jenő face unele declarații în afacerea de incompatibilitate.

Láng Lajos, raportorul comisiei pentru răspunsul la mesaj prezintă proiectul de răspuns. Secretarul Nyegre László citește proiectul de răspuns care are cam următorul cuprins:

În proiectul de adresă înainte de toate se exprimă mulțumirea generală că guvernul se străduiește a restabili armonia între Coroană și națiune.

»In chestia băncii — se zice apoi — nu vom să ne validăm drepturile.«

»In ce privește chestiunea reformei electorale, sântem hotărâți să o resolvim în spirit liberal democratic, pe baza votului electoral universal, întrucât se vor crea garanții potrivite pentru păstrarea influenței legitime a elementelor mai inteligente ale societății și pentru păstrarea caracterului național unitar al statului ungar. Națiunea maghiară a stat întotdeauna cu abnegație în serviciul propășirii liberale, dar întotdeauna a știut să găsiască hotarul determinat în

mod imperativ de interesele mari și nestrămutate ale statului ungar.

Adresa face apoi amintire de reformele administrative și trece la chestiunea autonomiei catolice, la chestiunile militare și la toate celelalte chestiuni atinse în mesajul de tron.

Adresa se termină cu urări călduroase exprimate Maj. Sale cu prilejul împlinirii vârstei de 80 de ani. (Aplauze la guvernamentali).

Hegedüs L. prezintă raportul comisiei bugetare despre indemnitate.

Baronul Solymossy prezintă raportul comisiei apărării țării despre contingentul recruților.

Preș.: Propune ca ședința următoare să se țină Vineri, când se va începe discuția asupra adresei (se primește).

Szabó István interpeleză pe ministrul de agricultură în chestia unor ridicări de diguri în ținutul Dunării (Csallóköz).

Ședința se ridică la orele 12 fără un sfert.

„Inspectori școlari confesionali“.

Venerabilele sinoade eparhiale din Arad și Sibiu, în ședințele ținute anul acesta, între altele au hotărât și înființarea a câte unul post de inspector școlar, în scopul de a supraveghea și controla mersul școalelor și e învățământului din dieceze.

Cumcă inspecțiunea este de o necesitate cardinală, apare din faptul că la toate oficiile; corporațiunile și societățile este adoptată și recunoscută de toată omenimea. Dar trebuie aleasă și căutată forma care ar fi mai acomodată și mai potrivită pentru atingerea scopului și folosul cel așteptăm dela o astfel de inspecțiune și în treprindere, — căci dacă e vorba ca cu ajutorul inspectorilor generali școlari să putem ameliora progresul în școala populară, atunci s'ar cere ca în fiecare tract protopresbiterial să se înființeze câte un astfel de inspector, căci unul singur, pe lângă tot zelul și diligența sa, nici pe departe n'ar fi în stare nici chiar în decursul unui an școlastic, de a inspecționa și vizita după trebuință toate școalele din dieceză.

Inspectori regiști, cari cu toate că mai au și ajutoare (subinspectori), totuși de abea au timp de a putea inspecționa odată la an școalele dintr-un singur comitat, — și oare cum va putea inspecționa un inspector, singur, toate școalele din întreaga dieceză, care după cum se știe se estinde pe mai multe comitate.

Punem cazul că inspectorul din chestiune ar avea sediul în Arad, școalele din tractul Aradului fiind aproape de locuința sa, le-ar putea inspecționa mai cu înlesnire, dar ce va face când va trebui să se estindă cu inspecționarea în celelalte protopoplate și respective dela o margine la alta a diecezelor, făcând călătorii lungi cu trenul și la cele mai multe sate cu trăsura. Oare cine va suporta cheltuielile de drum, întreținere și locuință mai obvenind și restimpuri de recreațiune și sărbători? Inspectorul, ca să nu și petreacă timpul pe drumuri va fi nevoit a primi ospitalitatea învățătorilor pe cari va trebui să i controleze și oare cum își va putea spune verdictul nejenat asupra lipselor și recăderilor ce va fi constatate în învățământ, când el a fost nevoit a se adăposti în casa învățătorului? Dacă va merge la preot, — care cam de regulă nu e omul învățătorului — în schimb pentru buna primire va face pe placul preotului, dejosind mai mult pe învățător decât merită, învățătorul se va disgusta în acest caz dela împlinirea datorințelor sale, văzându-se disprețuit și dojenit pe nedrept.

Deci dintre multele obstacole ce ar subversa din o astfel de inspecțiune, făcută într'un mod

atât de defectuos și superficial, mai consult și folositor ar fi dacă suma aceia de bani ce s'ar da drept leață unui singur inspector, se va împărți domnilor protopopi cu condițiunea și îndatorirea ca dânsii afară de ținerea examenilor finale, în fiecare an școlastic cel puțin de patru ori, și anume tot la două luni, să fie deobligați fără de alte taxe și diurne, a cerceta toate școalele din tractele lor, iar despre fiecare caz de controlă să facă raport referentului senatului școlar, care totodată se poate considera și inspector școlar general, iar dânsul să l înainteze la conzistor.

Dacă protopopii ar lua și primi un atare ar-gajament, nu numai asupra școalei și învățătorilor, ci totodată și asupra preoților, vor putea exercita o controlă cât mai folositoare atât pe teren moral bisericesc cât și școlar cultural, căci un protopop care deja este recunoscut și de alte autorități șef al tractului, aflând și constatând neajunsurile și scăderile în școală și în instrucțiune, va impune mai mult chiar și antistitiilor comunale, unde se va vedea lipsa ca din neumblarea copiilor la școală stagnează școala și învățământul. Toți protopopii împreună desigur vor fi capabili de a face mai mult folos școalei, decât un singur inspector în întreaga dieceză.

Un adevărat amic al școalei.

Biserica română în Turcia.

Comunitățile aromâne din Turcia au început să se miște vrând să pună capăt actualei stări nesuferite a chestiunii bisericești naționale. Astăzi se mai consideră că șeful lor religios este cel tradițional, Patriarhul din Fanar; dar acesta nu le recunoaște ființa legală. Ori ele au ființă legală în Stat pe baza iradelei din 1905.

Privilegiile acordate și Aromânilor, ca și tuturor celorlalte comunități nemulsumane, nu au putut fi exercitate pe deplin, de oarece de fapt comunitățile aromâne nu au un șef religios, care să le reprezinte pe lângă Guvernul Otoman, după cum au toate celelalte. Neajunsul cel mai mare este că azi Bisericile aromâne nu sânt decât paraclisuri, de oarece Aromânii nu au ierarhia lor bisericească, care să le sfințească biserică, să sacreze preoți și să păstorească eparhii.

Sforțările »titanice« ale lui Mărgărit pentru obținerea unui Episcopat Aromân n'au izbutit, după cum se știe. De-atunci însă au intervenit în Peninsula mari restunări sociale, dintre cari cele mai importante (și mai proprice deslegării chestiei, ce ne preocupă) sânt două: întronarea regimului constituțional în Turcia și ridicarea Bulgariei la rangul de Regat independent.

De curând avem de înregistrat o serie de evenimente cu rost însemnat, cari ajută a ne orienta în decursul preschimbărilor de raporturi dintre biserică din Fanar și celelalte biserici ortodoxe autocefale.

Nimeni nu va tăgădui că o preschimbare în curs, are loc. Biserica bulgară e declarată schizmatică numai de Patriarhia din Fanar, pe când celelalte biserici surori nu s'au pronunțat definitiv. E o stare transitorie, nedeterminată. Biserica rusească la inaugurarea bisericii din Șipca prin slujirea laolaltă a preoților ruși și bulgari a arătat mai de grabă că nu o consideră schizmatică. Ori Rusia e azi puterea protectoare a întregel ortodoxii.

Actualmente e vorba să se inaugureze cât de curând biserica româno-rusă din Sofia; Patriarhul din Fanar a și protestat contra dispoziției de a sluji și preoți bulgari alături de cei ruși și români în acea târnosire.

Tărăgănirea întru sfințirea bisericii române din Sofia se datorește numai aceleași stări haotice de lucruri. Din toate aceste pare a reeși, că se țin-tește a se lămurii și fixa cât mai curând situația bisericii bulgare în biserica răsăritului.

Ori chestia bisericii bulgare interesează pe aro-mânii în cel mai înalt grad.

Se știe că exarhul bulgar cu reședința la Con-stantinopol este șeful religios al tuturor bulgari-

RETAJ és BENEDEK Se expedează pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserici, odăjdii, prapori, stihare, potire, policandre și candelabre, cădelnițe, iconostasé și icoane sfințe etc. —
 — stabiliment de articole bisericești —
 — Lucrează iconostase, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc
BUDAPEST, IV. Váci-utca 59. Preț-curent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

lor, atât din Bulgaria liberă cât și din Turcia; a fost sub absolutism și continuă a fi tot așa și sub noul regim în Turcia. În această ordine de idei amintim că sultanul din Constantinopol este Califul tuturor mahomedanilor atât din Turcia cât și din toate celelalte țări. Exarhatul bulgar constituie și pentru neamul românesc un precedent de o însemnătate, ce nu scapă nimănui.

Pe de altă parte chestia bisericii naționale a arabilor din Ierusalim e deparat de a fi regulată. Toate aceste crize în sânul bisericii mame au fost provocate cu necesitate de Patriarhul din Fanar, care în toate ocaziunile a accentuat că este șeful religios și șeful național (einarh) al grecilor. Făcând filietism grecesc, fatal au început din toate părțile revendicările naționaliste ale tuturor popoarelor eterogene aflate ab ant-quo sub jurisdicțiunea religioasă a Fanarului; acele popoare și-au păstrat până azi individualitatea lor etnică. La toate legitimele cereri ale naționalităților de a fi egal îndreptățite ca și grecii în biserică, Fanarul a opus un sectarism strâmt, un șovinism panelenic inductibil, un absolut non possumus. Deși dela un timp încoace din considerente de oportunism politic a acordat oarecare satisfacție poporului sârb, Patriarhul din Fanar pentru aromâni și albanezi s'a arătat cu desăvârșire intransigent. În principiu însă, creind precedentul bisericii sârbilor și comunității grecești din Usküb intransigența aceasta constituie un arbitrar odios.

În fața acestei stări de lucruri vădit nedrepte aromânii au hotărât în timpul din urmă să convoace un congres al tuturor comunităților lor pentru a hotărî cele de cuviință pentru deslegarea chestiei Bisericii Române din Turcia. E vădit ca lumina zilei că dreptatea este de partea Aromânilor.

În adăstarea desfășurării evenimentelor, aveam două indicațiuni care servă de puncte de drept spre a ne orienta cam în ce direcție neamul românesc caută să așeze cel mai de căpetenie punct de rezim penru dezvoltarea lui normală în Balcani.

Prima indicație este știrea că românii din ținutul Megleoiei au declarat, că numai recunosc autoritatea bisericească a Patriarhului din Fanar. Se știe că în Meglenia naționaliștii sânt în zdrobitoare majoritate față de grecomanii.

A doua este știrea publicată în ziarul »Universul« din 23 Mai a. c., cu următorul cuprins:

»Cu prilejul hramului sf. Mitropolii a luat parte la serviciul divin și un preot din Macedonia.

I. P. S. S. Mitropolitul Primat prezintăndu-l M. S. Regelui, Suveranul s'a interesat de activitatea bisericească a preoților din Macedonia. M. Sa a promis că va stărua ca biserica noastră să fie recunoscută de guvernul turcesc ca și bisericile bulgare, sârbe și grecești.

Acum în urmă parlamentul Otoman a făcut un act de dreptate, stabilind prin legea votată că dreptul de proprietate al bisericilor nu mai e ca până aci al șefului religios, ci revine locuitorilor cari le-au clădit. Cu chipul acesta aromânii vor putea fi stăpâni pe bisericile comunale în cari ca naționaliștii vor avea majoritatea. Acelaș drept îl vor avea și creștinii albanezi. După dreptul de proprietate urmează și dreptul de administrare, chestia stabilirii unei ierarhii bisericești naționale speciale.

Se pare că din ce în ce rolul patriarhului din Fanar în sânul bisericii răsăritului are a fi redus și de drept la adevărata lui însemnătate, aceea de șef religios al comunităților pur grecești, cum este de fapt deja de mult.

Se știe că pe baza sf. Scripturi, canoanele, această constituție eminent liberală a bisericii Răsăritului, autoriză cea mai deplină satisfacție revendicărilor pe baza principiului naționalist.

(»Viața Albano română«).

Pentru victimele catastrofei din Bănat.

Creșterea orfanilor.

Din Arpatac (com. Treiscaune) ni-se scrie: Adânc mișcat de inima bună a țăranilor noștri, cari mai ales la întâmplări mari se desvăluie în întregime, mă grăbesc a vă ruga să publicați în prețuita »Tribuna« că din comuna Arpatac se angajează un harnic măestru-zidar Gheorghe Ștefan să adopteze o copilă orfană de 2—3 ani din vre o comună bântuită de polop din Bănat! Bace e mai emoționat: un alt vrednic bărbat din comună, Gheorghe Rafirolu, care cu toate, că are 7 copii în viață toți — și mai poate avea, fiind abia de 35 de ani — asemenea dorește a a crește un băiat de 7—8 ani orfan pe care vrea să-l învâta de măcelar, și a face om din el.

Vă rog deci a publica ca preoții din comunele bântuite de năprasnica lovitură să anunța sau în prețuita »Tribuna«, sau să-mi scrie mie, ca să facem pașii necesari să aducem copil în comună.

Vestea marel nenorociri a mișcat nespurs inima fiecărui sătean și nu a rămas un singur sătean care să nu fie contribuit cu obolul sau la colecta ce s'a făcut ieri în comună. Cu toate că e o comună mică Arpatacul, toluși cu toată sărăcia oamenilor, am putut aduna ieri suma de cor. 71-62, care o am și transpus oficiului de casă arhidiecezan, conform invitațiunilor cuprinse în pastorală Ex. Sale a mitropolitului nostru.

Cu deosebită stimă:

Aurel Nistor,
paroh or.

D. Ioan Morariu, preot în Micălaca se obligă de-așemenea să crească o copilă orfană trecută de 12 ani.

Colecta inst. de credit »Șercățana«, Șercaia.

»Șercățana«, institut de credit, 100 cor. Dr. Pompei German, medic, 20 c., Dr. Hariton Pralea, avocat, 10 c., Valeriu Ghircioaș, contabil, 5 c., Victor Vlad, casier 1 cor. C 136.—

Apelul partidului național-român.

Contribuiri pentru inundații din Caraș Severin în zilele d-lui Dr. Ștefan C. Pop, delegatul clubului parlamentar.

»Gazeta Transilvaniei«, prin d. Dr. Teodor Mihali C. 185.—
Dr. Alexandru Valda, deputat » 100.—
Vasile Damian, deputat » 100.—
Dr. Ștefan C. Pop, deputat » 100.—
Dr. Ioan Suciu, avocat, Arad » 20.—
Dr. Teodor Mihali, deputat » 200.—
»Someșana«, inst. de credit » 200.—
Suma totală C. 905.—

Ziarele românești sânt rugate a reproduce so-cotelele date de comitet și publicate în coloanele »Tribunei«.

Apelul »Tribunei«.

Colecta d-lui Șerban Șerban învățător gr-cat. Șerel.

Vasile Jula, comerciant, Petrosz 5—
Nicolae Miklensin, crășmar, Petrosz
2— Vasile Rodean, comerciant, Petrosz
1— Șerban Șerban, învățător, Șerel 2—
Szászánd, magánhiv. Nagybaár 1—

Ioan Fantână, negustor, Nagybaár 2—
Iuonuf Lucaci, morar, Nagybaár 1—
Ilie Mănițiu, negustor, Nagybaár 1—
Nagy Izákörstő, örpornok, Nagybaár
2— Luigi Olivicz, supraveghetor, Nagy-
baár 1— Fusz Márton, pantofar, Nagy-
baár 1— Ioan Manițiu, pantofar, Nagy-
baár 1— Petru Ștefănescu, întreprinzător,
Petrosz 5— Ioan Opreș și Iancu,
învățător, Nagybaár 5— Magyari Iános,
învățător, Nagybaár 1— Mackin Iozsef,
învățător, Nagybaár 1— Dr. Tonu Iancu,
advocat, Puj 4— Gina inst. de
cred. și ec. Puj 10— Dimitrie Sgăvâ-
dia, contabil Puj 4— Cornelia Drju,
preteasă, Fizești (Puj) 1— Petru Cle-
can, comerciant Puj 10— Dr. M. Tj-
rea, cand. adv. Puj 2— Ion Botriu,
stud. în drept Puj 1— Ioan Fântână,
ospătar, Kisbár 1— Ropor Iozsef, ke-
rekedő, Nagybaár 1— Ioan Deac,
jude com Nagybaár 1— Haitău Ion,
econom, V. Lupului — 40 dl Constan-
tin Bailă, Szt. Péter 10— dl Vasile
Valanțiu, Timișoara 3— dl Danil
Bucur, proprietar Lamcrâm 6— dl
Alexandru Pecican, Arad 20—

Total: Cor. 1000
Suma cvitată în Nr. de lei: 1000
De tot: C. 1000

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 6 Iulie 1919

— Din cauza sfintei sărbători de mase, mărul următor al ziarului nostru va apărea numai Vineri, la orele obișnuite.

— România pentru inundații din Bănat. Acțiunea pornită de ziarul »Țară« pentru a veni întru ajutorul inundaților din Bănat a găsit răsuneț în toată țara. Zi de zi sosesc sume noi. Eri, dl Gh. Cantacuzino, fost ministru-președinte al țării, a subscris suma de 2000 de lei. Sumele subscrise până acum se apropie de 100.000 lei.

— Congresul pentru asistența publică. Născerea asistenței publice — atât de necesară viața socială a unui popor — nu este mai puțin vâgilată ca în Danemarca. În această țară inițiativa de binefacere sânt cele mai bine organizate și roadele pe cari le dau sânt de un real folos practic.

Așa fiind, congresul de asistență publică se va ține anul acesta la Copenhaga între 9—13 August st. n. prezintă cel mai mare interes.

Se vor discuta de altminteri și chestiuni importante și anume îngrijirea bolnavilor la asistența străinilor; apoi rolul femeilor în asistență și în sfârșit asistența ce trebuie să se facă duvelor și copiilor lor. În afară de aceste chestiuni, de un mare interes social, se vor face numeroase vizite la toate stabilimentele de asistență publică și privată din orașul Copenhaga.

La acest congres, dată fiind importanța lui, va participa reprezentanți al tuturor statelor, precum și numeroase persoane din toate părțile lumii.

— Sfîntirea bisericii nouă din Buziaș. Ni-se comunică prin telefon: De dimineață într-o săptămână, în 17 a. i. c. se va face cu mare solemnitate sfîntirea noului biserici gr-or. rom. din Buziaș de către însuși P. S. Sa Episcopul Miron Cristea al Caransebeșului. P. S. Sale îi se va face

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta

se capătă garnitură întreagă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor și constă din 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de 360 coroane.

Tot aceeași cu toalete în 3 părți 400 coroane.

Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmeli separate, în oricare parte a Ardealului la provincia la dorință prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. — Sa fim atenți la

pentru că dela Székely și Réti fabricanți de mobile în Marosvásárhely

10 Iulie 1910.

... grandioasă. După amiază, la cea-
două va avea loc un banchet, iar
va da un concert măestrul Vidu dela
Invitări speciale nu se fac. Toți spri-
bisericii noastre să se considere deci
pe calea aceasta.

Aeroplauul Vlaicu. Din București
scrie: În urma accidentului întâmplat
10 zile aeroplanul Vlaicu, mașina
burat a fost transportată la Arșenal
s'au făcut reparații necesare.
Joi aeroplanul va fi pus iarăși în
de funcționare, iar a doua zi Vineri,
Vlaicu va reîncepe pe platoul dela
oceni, experiențele cu mașina sa de

Holera în Rusia. De un rind de vreme
fost an în care să nu aflăm despre ivirea
în Rusia.

acesta vin știri și amenințătoare, de-
holera bănuie acum în Basarabia la ho-
din spre Prut.

direcțiunea serviciului sanitar din România
este mare îngrijorare. În toate punctele țării
sunt cele mai strașnice măsuri.

un moment orice pericol pare înlăturat,
temerile sânt mari și inspiră cele mai se-
ingrijiri. E de neînchipuit dezastrul ce l-am
în cazul a esta, și numai gândul la așa
produce oroare. Medicii de circumscrip-
din întreaga țară, au fost invitați ca prin
publicate, să arate populațiunii măsuri
de pază și percepțele igienice de cari să se
mească.

Totul deci depinde numai de serviciul sanitar
trebuie să se achite cu un nobil devotament
această datorie pe care ni-o creiază holera din
Rusia.

-Catastrofă de tren. Din Achen se
năvălează că un tren de pasageri care ve-
dinspre Belgia încărcat de muncitori
gara Templerbend s'a ciocnit cu un tren
de marfă.

Vagonul de bagaje a fost complet di-
de asemenea mai multe vagoane ale
zului de marfă. Cinci muncitori au fost
răniți alți nouă mai ușor.

-Strauss la opera din Viena. În
curțile artistice din Viena se afirmă ca
că compozitorul Strauss Richard va
directorul operei imperiale din Viena. Se
de că Strauss va primi necondiționat a-
post, dacă i va reuși să se desfacă
de obligațiunile ce le are în Berlin.

-Congresul dela Sofia. Ieri, Marți, con-
gresul zborștilor slavi a adus o hotărâre de mare
importanță, care e vrednică în cel mai mare grad
interesul nostru. Congresistul Kozak Cermak,
care au arătat că slavii n'au decât trei agenții
de informații, agenția rusă, sârbă și
magară, a făcut propunerea următoare:

Servi din Austria înființează în Viena o agen-
telegrafică de informații, cu menirea de a in-
forma cele trei agenții amintite asupra luptelor
politice și parlamentare ale slavilor din Austro-
Magaria. Corespondenții din centrele slave ai
acestei agenții, își vor trimite informațiile lor asupra
situației culturale slave, nemijlocit, celor trei
agenții din Petersburg, Belgrad și Sofia, infor-
mații pe cari le va transmite întregii prese slave.
Cărbuțurile agenției din Viena le vor suporta
toate dintre partidele slave din camera Austriei,
cari ar da expresie înclinației lor în aceasta pri-
cipal. Planul acesta e ușor realizabil. Agenția se
va putea înființa cu un capital bagatel de 10
mii în 12 mil de franci. Schimbul materiilor
informative va garanta existența agenției.

Discutând propunerea lui Kozak Cermak, ora-
torii au arătat că agențiile slave stau în prezent
sub influența agențiilor germane, dela cari sânt
să primească orice știri. În consecință,
de multe ori și știri tendențioase, chiar referitor

la mișcările slave. Chemarea noii agenții va fi
în primul rind să informeze presa din statele ro-
manice, lămurindu-o asupra adevăratului rost al
mișcărilor slave și contrazicind știrile tenden-
țioase ale agențiilor germane. În felul acesta slavii
și-ar câștiga cu încetul simpatia Europei întregi.

- Întâlnire colegială. Amintim în-
c'odată colegilor noștri, cu cari am făcut
împreună examenul de maturitate în 1900,
la gimnaziul din Brașov, să vie la întâl-
nirea colegială ce ni am dat-o atunci pe ziua
de Duminecă, 27 Iunie v., 10 Iulie n. 1910,
în sala festivă a așezământului, între pereții
cărui sânt închise atâtea amintiri scumpe.

I. Șoneriu, preot; O. Goga, secretarul
Asociațiunii; Dr. I. Demian, avocat; Dr.
T. L. Blaga, profesor; Dr. Ioan Lupaș, ad-
ministrato protopopesc; I. Montani, publi-
cist; Dr. T. Suci, profesor; Dr. Gh.
Gârda, avocat; Dr. C. Moga, avocat; Dr.
I. Maior, avocat; N. Furnică, profesor; Dr.
N. Cernea, avocat; I. Morar, preot; Dr.
D. Popa, medic; Dr. E. Curta, medic; D.
Purece, preot; I. Nemeș, inginer; I. Mol-
dovan, preot; A. Nistor preot.

- Prigonirea negrilor în America. Luni
a fost serbarea independenței în America și din
acest incident s'a aranjat o uriașă luptă de boxeri
în Reno, capitala statului Nevada. S'au ciocnit
doi adversari temuți, unul negrul Johnson și ce-
lalalt englezul Jeffries.

Două mii cinci sute de trenuri speciale adu-
seseră mulțime de curioși în arenă unde se miș-
cau peste trei sute mii de oameni. Afișuri enorme
vesteau lumii cu luni înainte lupta celor doi
adversari.

Luni, negrul a câștigat lupta față de partnerul
său și în urma acestui triumf s'a născut o ură
de moarte între negri și albi cari nu puteau să
sufere rușinea îndurată de favoritul lor și au in-
ceput o goană teribilă contra negrilor. În mai
multe orașe au fost încăierări sângeroase între
cele două rase. După telegramele mai noi, până
azi dimineață erau 14 morți și mai multe sute
de răniți din amândouă părțile.

**- Desființarea examenului de maturi-
tate.** Din Orade-Mare ni-se scrie: Ieri, Luni, s'a
deschis aici al 46-lea congres al profesorilor dela
școalele medii din Ungaria.

În cursul discuțiilor, mai mulți oratori au făcut
o critică aspră a examenelor de maturitate, ce-
rând desființarea lor. Profesorul Dr. Schneller,
vestitul pedagog din Cluj, între altele a citat îm-
potriva examenului de maturitate motivul că
examenul de maturitate e o instituție care între-
rupe cursul cu caracter științific al studiilor și îl
supune punctelor de vedere determinate de suc-
cesul exterior. A cerut în acelaș timp ca
și până la anularea examenelor de maturitate la
aceste examene să nu se ia în considerare nu-
mai lucrările făcute în scris și răspunsurile ver-
bale, ci și activitatea și răspunsurile de peste an
ale elevilor.

Congresul a hotărât să trimită ministru'ul de
culte o adresă în care să se ceară că la exame-
nele de maturitate să fie obligați numai cei cari
vreau să și continue studiile la școli supe-
rioare.

- Un milionar milostiv. Na de mult un
macagiu din Franța, al căilor ferate »Orleans« a
câștigat la tragerea lozurilor societății franceze
de binefacere un milion de lei. Noul milionar
are de gând ca cu banii câștigați să cumpere ac-
țiile căilor ferate »Orleans«, ajutând prin aceasta
pe micii funcționari ai societății.

- Un nou leac contra cancerului.
Profesorul Pichera din Roma a aflat un
nou leac contra cancerului, care s'a dove-
dit că are un efect strălucit, chiar la expe-
riența cu cazuri foarte învechite.

**- Agitație contra teatrului unguresc în
Belgrad.** Ziarele sârbești din Belgrad au por-
nit o agitație puternică contra unei trupe un-
gurești de operetă ce a hotărât să dea o serie
de reprezentanții în capitala Sârbiei. Unele ziare
provoacă publicul dea dreptul să încunjure a-
ceste reprezentanții și le pune în vedere spiritul
de gheșeftărie iudeo-maghiar, care folosindu-se
de ocazie vrea să speculeze bunăcredința parti-
cipanților la congresul slav din Sofia, cari la
reîntoarcerea spre casă vor vizita și Belgradul.
Ziarele jidovite din Budapesta văzând dreapta
indignare a sârbilor în campania pornită de ei,
au dat alarma, cerând ajutorul și intervenția ce-
lor în drept de a salva prestigiul artei ungurești,
într'o țară unde nimeni n'o dorește.

- † Halász Ferencz. Dăunăzi a încetat din
viață fostul secretar dela ministerul de culte și
instrucție publică Halász Ferencz. Originar din
Maramarăș (il chemase Fischer) evreul Halász
cunoștea de visu situația școalelor românești.
Utilizând aceste cunoștințe, el a fost unul din
cel mai mari prigonitori ai școalelor românești.
Se spune chiar că Halász ar fi fost autorul legii
școlare al lui Apponyi. Acesta-i un titlu de
drept pentru a fi păstrat și în trista noastră
amintire.

**- O reformă a portului ofițerilor ro-
mâni.** C'tim în ziarele din România, că genera-
lul Crăiniceanu, ministru de război al României,
a luat zilele acestea unele dispoziții privitoare la
portul ofițerilor.

Di ministru nu se poate unii cu părerile și
porturile ofițerilor în chestie de uniformă și toa-
letă. Astfel d-sa nu poate admite ca ofițerii să
poarte pantaloni cu bufanturi, sistem francez,
nici chipuri cu fundamentul moale.

Dar mai a'es di general Crăiniceanu nu ad-
mite ca ofițerii să poarte monoclu și mustățile
tuse englezești sau rase.

Toaleta aceasta, care a devenit o modă în ar-
mată, di ministru de război o socotește ca ne-
serioasă pentru ofițeri, cari trebuie să dea do-
vadă de simplitate și sobritate.

Ca urmare di ministru de război a dat un or-
din confidențial, prin care interzice ofițerilor de
a purta pantaloni și chipuri sistem francez, de
a-și rade sau tunde mustățile și de a purta mo-
noclu.

- Luleaua țiganului. Într'o zi fiind zăduf
mare, să duce un pul de țigan cu tată-său la
gârlă să se scalde.

Să desbracără amândoi și intrară în gârlă, dar
părdalnicul de danciuc intră în apă cu luleaua în
gură, atât li era de drag să puface din ea.

Țiganul al bătrân, ca un om mai cuminte, bă-
lăcea în apa mai cătră mal, dar pulul de cloară,
mai curagios, să avântă în colo, în gârlă și nu
știu cum, ori l-a alunecat piciorul, ori o fi fost
vre o groapă, ori el nu știa să înoate, că numai
începu a se bălăbâni prin apă și a striga cât îl
lua gura.

— Sai teleo, că mă înec!

Țiganul al bătrân când îl auzi așa începu sa
strige la el:

Aoleo afurisitule, zvârlile luleaua mă, nu te îneca
cu la că te ia mama dracului.

- A 192 a victimă. Celim în »Drapelul«:
Pe hotarul comunei Sasca-română, pe țermurul
Merganului (Nerei) îngropat de jumătate în ni-
sip s'a aflat cadavrul unei femei tinere, care în-
cepuse deja a se descompune. Atât s'a putut
constata că a fost o femeie corpulentă și tineră,
încolo nimic pentru că era și fără cămașă. La fața
locului s'a dus primarul și niște țigani cortu-
rari, cari făcând o groapă au aruncat cadavrul
femeii înăuntru așa cum le a venit la îndemână,
fără de nici o slujbă. Aceasta este a 192 a vic-
timă, constatată oficial.

**- Oprirea predicilor în sinagogele din
Rusia.** Din Petersburg vine știrea că guvernorii
coloniilor evreești au oprit rabinilor să mai țină
predici în sinagogă. Guvernorul din Lublin sin-
gur a făcut o excepție în ordinațiunea sa, spu-
nând că în sinagoge se vor putea ține predici,
dar numai cele cenzurate anticipativ de guvernor.
Mai multe apelate, înalitate guvernului din Pe-
tersburg, contra acestor ordinațiuni, au rămas
fără rezultat.

— **Bursele Academiei.** In cursul anului 1910, Academia Română va acorda următoarele burse din fondul »Adamachi«:

O bursă de 300 lei, pe timp de 3 ani începând dela 1 Octombrie 1910 unul licențiat în științe dela universitatea din Iași care să studieze științele fizice la Paris. Bursa se acordă pe timp de 3 și ani este de 300 lei pe lună plus cheltuielile pentru taxele școlare și acele de drum.

O bursă la facultatea de științe din Iași și două la cea de medicină din aceeași facultate, de câte 100 lei pe lună începând cu anul școlar 1910—911.

Opt burse studenților școlii de poduri și șosele cari rămân vacante la 1 Noembrie, de câte 1200 de lei anual.

O bursă pentru mergerea în străinătate a unui tânăr, care să aibă certificatul de absolvire a unei școli superioare de meserii din țară. Bursa se dă pentru perfecționarea în ateliere de construcțiuni de mașini în Germania, Austria sau Elveția și este de 200 lei pe lună pe timp de 2 ani.

Două burse pentru mergerea în străinătate a doi ingineri ieșiți cu diplome din școala de poduri și șosele din București spre a se specializa în studiul ingineriei cu aplicarea la edilitatea publică. Durata bursei va fi de trei ani a 300 lei pe lună.

— **Un fachir inmormântat de viu, timp de zece luni.** — Fachirii din Hindoustan sînt penitenți sau cerșitori, cari caută, prin asprimi și suferinți să se impună de bună voie, să ajungă la sfințenie și la o putere supranaturală.

M. Osborne, ofițer în armata engleză, a fost într-o zi martor unui fapt care poate părea de necrezut, dar a cărei autenticitate este atestată de un mare număr de persoane demne de toată încrederea.

— In urma preparativelor cari duraseră cîțva timp, fachirul declară că este gata de a fi pus la încercare. Maharadjahul și ceilalți se adunară aproape de mormîntul de zid construit anume pentru a primi pe fachir.

Supt ochii noștri, acesta astupă cu ceară nările și urechile sale; apoi, el se desbracă de hainele sale. Il învăliră atunci într'un sac de pînză și la urma dorinței lui îi întoarseră limba înapoi astfel ca să-i astupe întrarea gîtlejului.

După această operație, fachirul căzu într'un fel de letargie. Sacul care îl conținea fu închis și un sigil fu pus pe el de către maharadjah.

Se așează apoi acest sac într'o ladă de lemn, pecluită și cu lăcate, care fu scoborîtă în mormînt; se aruncă o mare cantitate de pămînt deasupra, se bătu bine acest pămînt și se semină pe deasupra orz.

In fine fură puse santinele, cari să păzească zi și noapte mormîntul.

...Cele zece luni fiind trecute, se procedă la exhumarea corpului. Se deschise în prezența noastră lăcățile, se rupseră pecețile și, după ce s'a scos lada din groapă, scoaseră pe fachir.

Nici o pulsație la inimă; nici o respirație: numai creștetul capului rămăsese locul unei călduri sensibile, care putea face să se presupue prezența vieții.

Atunci, o persoană îi introduse foarte încetîșor degetul în gură și reasează limba în poziția ei normală; apoi îl fricționară și vărsară apă caldă peste tot corpul.

Puțin cite puțin respirația și pulsațiile se restabiliră și fachirul se sculă și începu să meargă surizînd.

El ne spuse că în timpul șederii lui supt pămînt, avusese niște visuri delicioase, dar că deșteptarea sa fusese penibilă, înainte de a-și recăpăta cunoștința, el avusese amețeli.

Mihai Radu croitor pentru domni, Cluj (Kolozsvar) strada Jókai Nr. 2. se recomandă on. public romîn.

Cronica socială și artistică.

Concertul Mărcuș Crișan în Lugoj. Filiala Lugoj a »Societății pentru fond de Teatru român« invită la concertul ce se va da Duminecă, 10 Iulie n., în teatrul orașului din Lugoj de către bursierii Societății, d-nii Ștefan Mărcuș și Ionel Crișan — în beneficiul inundațiilor din Almaj.

Acompaniamentul la pian îl va susține doamna Maria V. Braniste. Inceputul la orele 8 1/2 seara.

ECONOMIE.

De ce nu prea are vlagă țăranul? Se spune pe toate tonurile că românul e fără vlagă, că e nepăsător, ba că e leneș și se lasă pe tînjală, ba că frumusețile firei sau făurite de mîna omului nu-l mișcă de fel, »nil admirari«, ba că nu urnește, nu se îndeamnă la lucru...

E vădit că toate astea nu-s tocmai așa ci sînt din cale afară trase de păr, și că nu se cunoaște tocmai mult și temeinic din sufletul românului.

Că românul slă rău se știe; că e sărac lipit în țara îmbelșugată larăși se știe; iar când e vorba de a l înălța, aci e greul.

Spune-mi ce mîncăci ca să îți spui cine ești și ce vlagă ai.

Ori românul a apucat să se hrănească cu porumb (cucuruz), pe cîtă vreme tot omul azi cere »pînea noastră de toate zilele«. Pelegra, frigurile și selea nepotolită de rachiu dovedesc că românul pătimeste de foame cumplită, veșnic înșelată, mereu neîndestulată, cu un cuvînt că românul e flămînd în grănarul Europei. Cine va reuși să-l facă pe român să gătească pîne ca s-o mînănce în toate zilele și să ceară a mîncă lapte, ouă, legume și fructe, mai hrănitoare ca știrul și alte burueni netrebnice, cu un cuvînt cine va fi a't de patriot ca să convingă pe român că prima lui datorie este aceea de a se sătura și a se hrăni cu lumea, va săvâși cea mai cu temeiu ispravă și foarte de bine în tot neamul!

Aceasta e misiunea medicului dela țară; e un adevărat apostolat. Pîn'atunci nu se mire nimeni de neîndestulătoarea vlagă ce dă românul în puterea neamului, căci el va urma mai departe să și înșele foamea. Medicul dela țară are sarcina de a convinge pe țaran și pe țarancă să se dezbare de obiceiul adânc înrădăcinat al întrebunțării exclusive a mîlaiului, care ori cît ar fi fost de bun porumbul, este totuși o făină greu de păstrat. Mîlaiul cît e de dulce când e proaspăt, peste puțin devine amar; și oricît de hrănitoare e mămăliga nu e așa ușor de mistuit cu pînea dospită din făină de grâu.

Piața grînelor din Aradul-Nou

15 Iulie 1910.

De nou a ploiat, dar puțin și fără să strice secerii început.

De prezent e vreme bună și e nădejde să țină încă cîteva zile.

Tîrgul de bucate stagnează și afacerile decurg fără nici o animație.

S'a vîndut azi

grîn 200 mm.	8.50—	9.—
orz mm.	5.30—	—
ovăș mm.	6.30—	—
secară mm.	6.50—	—
păpușoi 200 mm.	5.30—	6.40

Prețurile anai socotite în coroane și după 50 kg

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 5 Iulie 1910.

Prețul cerealelor după 100 kgr. a fost următorul:

Orzu nou

De Tisa — — — — —	20 K. 60
Din comitatul Albei — —	22 » 90
De Pesta — — — — —	20 » 40
Bănățănesc — — — — —	20 » 70
De Bacica — — — — —	23 » 40
Secară de calitate I. — —	14 » 20
Orzul de nutreț, calitate I.	12 » 75
Ovăș de calitate I. — — —	14 » 10
Cucuruz — — — — —	11 » —

BIBLIOGRAFIA

La librăria »Tribuna« se află de vânzare: Bolcaș Lucian, Năvăliri barbare. N. Iorga, C. Tutoveanu. Albastru. Ioan Adam. Aripa tăiată. N. Iorga. Istoria literaturii românești. N. Iorga. N. Iorga: Les dernieres elections et les Roumains. (Iuln 1910) 20 fil.

La Librăria Tribunei se află de vânzare: Convorbiri Literare à 1.75 + 10 fil. porto. Nr. 2 Vol. 2. Convorbiri Literare à 1.75 + 10 fil. porto Nr. 3 Vol. 2.

Pr. D. Vonlga. Mizerie, boală, crimă și nerare sau Alcoolismul și urmările lui. De vedere economic, igienic, moral și social. Conferință pentru combaterea alcoolismului.

Posta Redacției.

Teaca. Vă rugăm să vă adresați adresă noastră care pentru o taxă convenabilă publică lista contribuțiilor, fiindcă mulțumim numai la partea taxabilă putem publica. Vă rugăm să nu vă supărați dacă nici cu d. n. nu face excepție.

Manuscrisul îl păstrăm.

Posta Administrației.

Pavel Stana, Șimand. Am primit 14 cor. abonament pe sem. II. a. c.

Vasile Barbul, Ivacic. Am primit 10 cor. abonament până la 1 Oct. 1910.

Vasile Săb, Sasca română. Am primit 10 cor. abonament până la 1 Iulie 1910.

Aron Babulcă, Nădrág. Am primit 25 cor. abon. până la finea anului c.

Nicolae Cărăbaș, Ohaba-Mutric. Am primit 4 cor. abon. până la 1 Iulie 1910.

Ștefan Bogdan, Sănmiclăușul mare. Am primit 250 cor. In abonament.

Redactor responsabil: Iuliu Ghurgiu

»Tribuna« institut tipografic, Nichin și

Se caută

un faur și rotar

român pentru Radna. Cine dorește să vină să se adreseze lui Tănase Precup econom în M. Radna (cot. Arad).

„Wällischhof“ sanatoriu

aranjat după sistemul Dr. Lahmann cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietitice (1 oră și jum. departe dela Viena) în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf:

Maria Enzensdorf (bei Wäl)

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Marius Sturma.

Iosef Müller & Comp., Medias-Medgyes. Birou tehnic și întreprindere de zidit pentru zidire de beton și beton de fier; depozit de lucrări de ciment

Primește și pregătește tot felul de construcțiuni de beton de fier: așezarea de padimente fără închieturi, depozit stabil de țigle pentru acoperit din ciment, barere pentru trepte, plăci de ciment, și pietrii-beton pentru fântâni.

Imprumuturi ieftine

Orice cheltuieli se mijlocesc pe
cu amortizație pe lângă 4 1/2%
10-65 ani, și poveri mai scumpe
scoase după etalonul de mai sus.

Orice mașini agricole, fabricații de prima
și cea mai nouă construcție, ca mașini
preparate cu vapor, benzină și ulei brut
ori folosite) apoi mașini de sămănat,
mori cu vapor, benzină, olei brut
și fără urcare de preț.

Înzărire și cumpărare de moșii, mori,
case etc. etc.

Agentura generală pentru comitatul Arad,
Bacibodrog, Timiș, Torontal și Caraș
aparaturii <IDEAL> pentru acetilenă,
& Schnanzer din Budapesta, cu
frumoasă și suportabilă și cu ma-
garantat cea mai simplă și mai sigură.
chemări în provincie se trimit funcționari
cinstiți pentru țară se caută pe
onorar.

Agentura gene- **Palmert Mátyás,**
comercială
soara (centru) Prinz-Eugen gasse Nr. 3.
(lângă cuștarul Koch).

Premiat cu premiul I la București în 1894.

SCULPTOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința on.
domni preoți și învățători precum și
public român următoarele:
Ca sculptor de lemn sunt în poziție să
scrie în ori e vreme cu orice fel de
de sculptură și măsurit pentru
bisericile noastre creștinești d. e. :
Iconostase (Temple) Străni, Tro-
nuri, Scaune, Chivote, Răpizi,
Uși, Cadre, etc.

În orice stil s'ar recere, cu cele mai
moderate prețuri. Construiesc PLANURI
după dorință Pentru toate lucrurile mele
au garanță deplină că sunt de prima
calitate atât ea lucru cât și ea artă.

Atragând atențiunea or. publ c asupra
preșurării, că chiar buna cuviință ar
aduce cu sine ca bisericile noastre ro-
mânești prin măestri români să se în-
frumuseze.

În bunăvoința în special a onor. officii și
consiliile parohiale.

Cu tot respectul semnez
I. Iulia Bosioc,
sculptor și auritor în Berliște,
poșta Jám (Banat).

Promovat cu distincție de școală de sculptură.

Cele mai bune Vinuri de deal,

le găsești la Iulius Dános, producător de
vinuri în Șiria pe lângă urm. prețuri:

Vin de sticlă prima calitate, azuriu Cor. 38.—
Vin de masă „ „ „ 40.—
Vin de Rizling prima calitate „ 44.—

Cele mai bune vinuri vechi, culoare azurie
Cor. 48.—, 50.—, 56.—, 60.—. Vinuri:
Schiller Cor. 44.—. Vin roșu (Bikavér) 50,
80 și 90.— de hecto.

Vinurile se expediază în butoaie de îm-
prumut, începând dela 100 litre de orice
calitate.

Serviciu eulant, vinuri admirabile
de prima calitate.

Adresa pentru scrisori și telegrame:

Iulius Dános,
mare producător de vinuri
Világos (Șiria, Arad m.)

Credit pe ipotecă, pe cambiu
și pentru oficanți
mijlocește

Herzog Sándor

A R A D,
str. Weitzer János 15.
Telefon nr. 376.

E de închiriat

o prăvălie de manufactură și ba-
cani, cu o învârtire anuală de 60.000 Cor.
Prăvălia e pe strada principală, bine aran-
jată cu pulturi și stelagiuri noue, cu p tru
galanterii mari, luminate cu electricitate.
Se caută un român bun și isteț care ar
putea primi prăvălia mea pe lângă condi-
țiuni favorabile. — A se adresa lui Virgil
Corcheș, Câmpeni (Topánfalva).

Un tânăr absolvent de clasa 6—8
gimm. se primește ca
practicant farmacist.
A se adresa la Farmacia Krebsz, Arad,
strada Batthyányi.

Cea mai ieftină sursă
de cumpărat.

Cea mai ieftină sursă
de cumpărat.

BINDER LAJOS

ciasornicar și giuvaergiu în
MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.

Depozit bogat de
totfelul de ciasornice de aur și argint
precum și ciasornice de metal și nickel
Articlii de argint de China.
Ochelari și zwickeri de Rathenov.
Articole optice de aur și argint.
Reparatur solidă și ieftină. Serviciu conștiințios.

Se caută
un învățăcel
din familie bună pentru prăvălia de fier,
farbă, șpeterie, manufactură și colo-
niale. Doritorii să se adreseze comercian-
tului **Dimitrie Popovici, Világos.**

— Prețuri moderate. —

ANUNȚ.

Am onoare a aduce la
cunoștința onoratului pu-
blic că mi-am deschis în
Șiria, drumul Aradului,
un atelier de
: tâmplărie :
(măsar) unde efectueiesc
ori-ce lucrări ce se ț ne de
bransa aceasta, totfelul de
mobile, precum și ori-ce
lucrări de edificii.
Rugând sprijinul onora-
tului public român, semnez
Cu stimă :
VASILE HUIU
măestru măsar,
Șiria (Világos, c. Arad).

— Serviciu conștiințios. —

Izay și Rigó

Prețuri fixe moderate.
Mare asortiment de
mărfuri din patrie.
Primește totfelul de executări de
TRUSOURI
cu orice prețuri, la chemarea în
provință arată cu plăcere colecția
de mustre. :: ::

magazin de
I u rang de
Cluj—Kolozsvar, Strada Deák Ferencz Nr. 4.

Asortiment mare și frumos.
Pînză de in de Rumburg.
Pînză de in de Irlanda.
Pînză de in de Kreász.
B U M B A C
de Damast și Grádli.

ALBITURI GATA
pentru femei, bărbați și copii,
ALBITURI PENTRU PAT,
NĂFRĂMI DE BUZUNAR.
CIORAPI etc.
PANZETURI ALBE
și **COLORATE** pentru masă.

Primul atelier ardelean aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietrii monumentale.

GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA sculptor și măiestru pietrar.

Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Cancelarie Centrală:

Nagyszeben, Fleischer-gasse 17.

Filiale: Déva, Nagyvárad.

Intemeată la 1880.

Intemeată la 1880.

Prima fabrică de ciment, gips și teracotă din Seghedin—Szeged a lui

Landesberg Mór

= Anteprișă de asfaltare. =

Primește orice lucrări din acest ram, ca: terase, canalizări, instalări de burlane din ciment usucarea păreților umezi, pavare fabricelor ș. a.

Plăci de marmoră și ciment

de diferite forme și culori în fabricație proprie.

Atelier de gravură lucrări de sculptură în ciment piatră artificială și teracotă.

Scări din marmoră artificială.

Bănci, Pedestale și Balustrade lustruite.

Mare asortiment de cuptoare din țiglă.

Material de edificat. Singur reprezentant al cimentului de Beocini, Românesc și Portland. Var în bucăți sau stins se trimite cu vagonul la orice gară.

Material pentru asfalt. Plăci de acoperit din asfalt.

Impletituri din trestie. Plăci de cătran.

Praf de piatră pentru frontispicii.

Material și țigle rezistente focului.

Păreți Rabitz. Țevi din beton cu brlu.

Țevi din conforment de piatră. Plăci de faianță.

Cea mai modernă turnătorie de clopote din țara noastră

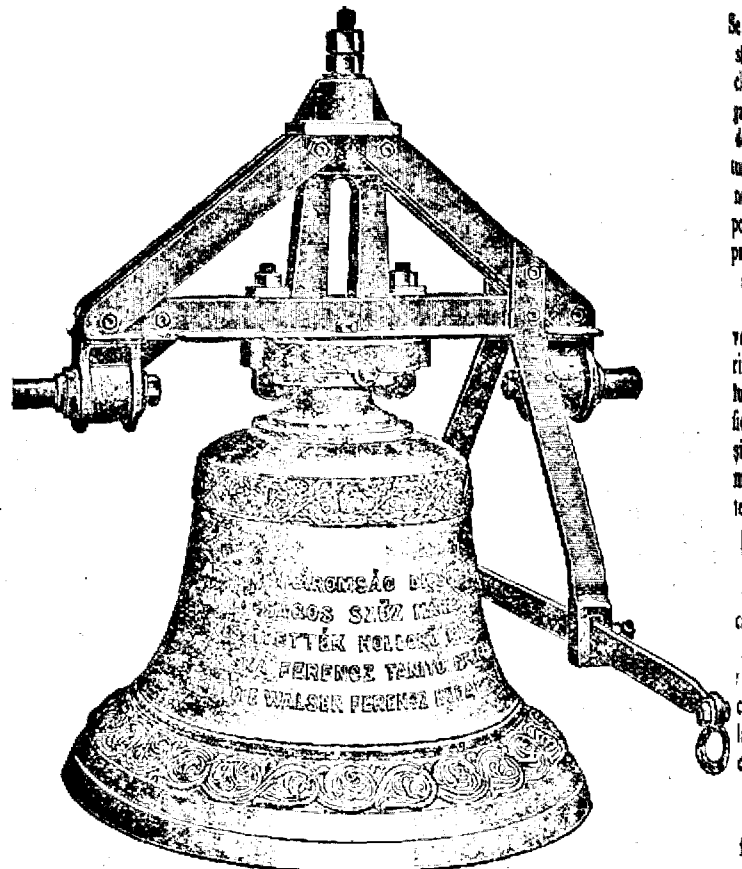
Walser Ferencz

Proprietarii firmei: Walser Ferencz, Walser János, Gyöngyös

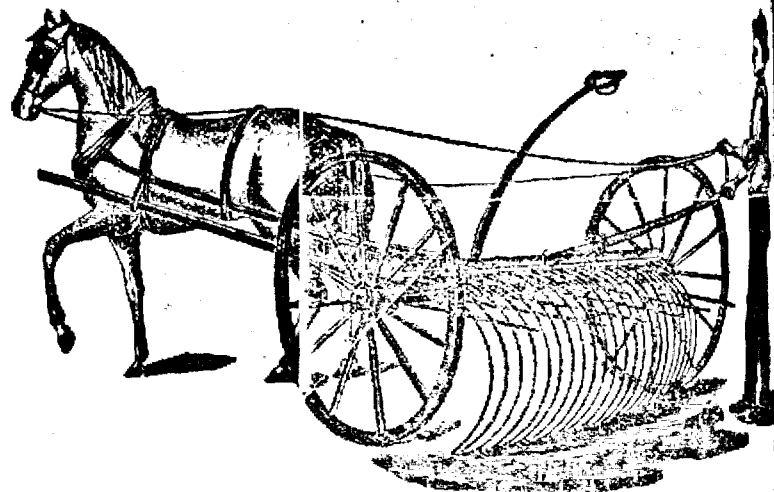
Fabrică de obiecte pentru stins focul și pompe turnătorie de clopote și metale în Budapesta

BUDAPEST, VI, Csángó-u. 6B

(Vilamos megálló, Váci ut, aproape de vama veche).

Condițiuni de plată favorabile. Protecție de buget la dorința

Sam. Wagner, Prima turnătorie de fier Sibiană fabrică de mașini agricole, atelier de mori și prăvălie de fier. Nagyszeben

Cea mai neîntrecută fabrică de mașini agricole executate cu cea mai mare precauțiune. Mașini de lână diferite mărimi. Darace de lână. Lup pentru scărmanat lână. Piază pentru abale (postavari). — Foarte mare export în România și Orient.

Instalează:

Mori de orice mărime. Cilindre la mori pentru asortat lână — — — Conducte de apă, și altele etc. — — —

Efectuează:

Cele mai bune ȚEVI TURNATE pentru conducte de apă. Mare turnătorie de FIER și ALAMĂ. Foarte mare depozit în ȚEVI DE FIER de orice dimensiune. Cel mai mare asortiment în MAȘINI DE TRIERAT de orice mărime. Foarte mare asortiment de MOTOARE dela 2 cai în sus. — — Pe lângă cea mai mare garanție.

Prețuri foarte reduse și condițiunile cele mai avantajoase. — — —
EXPLICĂRI și CATALOGUE la cerere gratis și franco.

Mașina de spălat

„WELTWUNDER”

este bucuria fiecărei femeie econoamă bună; albiturile, pe lângă cea mai mare cruzare și lucru ușor copilăresc, devin albe lucitoare. 75% economisire de timp, bani, încălzit și săpun.

Fără chlor! Fără sodă!
Fără ajutor! Fără putere!
Fără trecare! Fără învârtire!
Fără terpenină! Fără salmiac!

Prețul 40.— Cor.

Cereți îndată prospect gratuit dela:

WILHELM OBERTH,

Medias—Medgyes Nr. 8. (Transilvania).

La trimiterea înainte a cor. 40.— mașina se expediază franco.

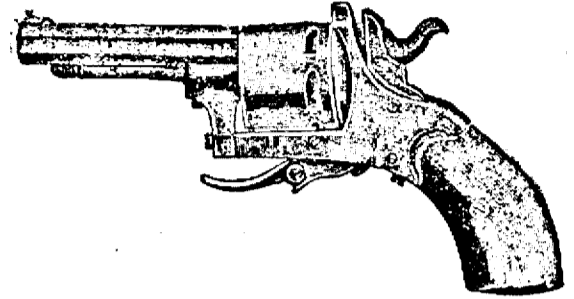

Frații Burza

nr. telefonului 804.

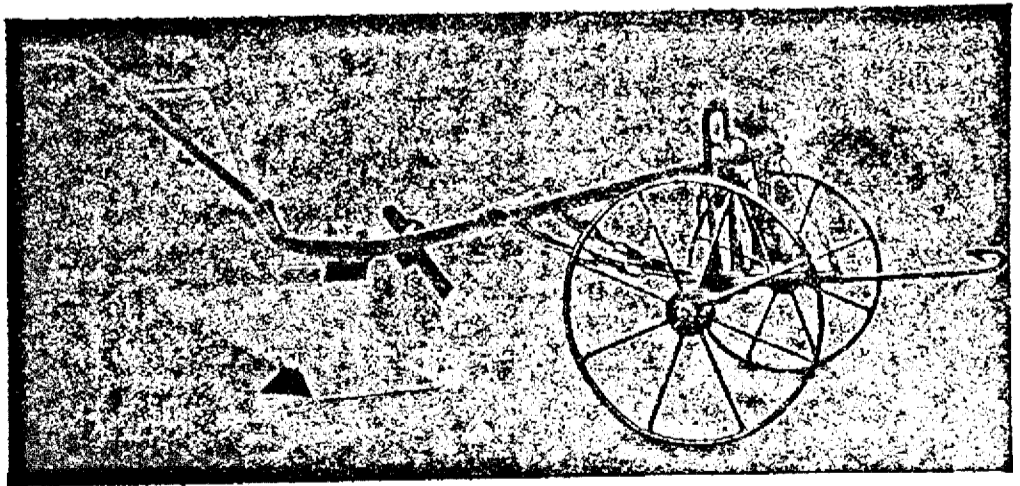
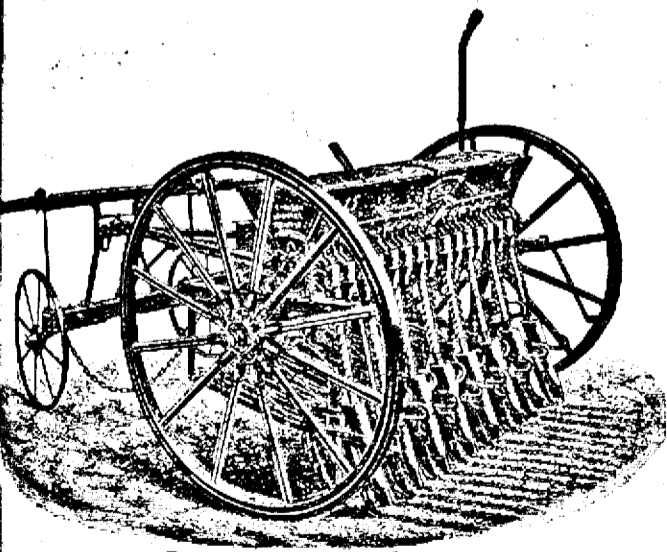
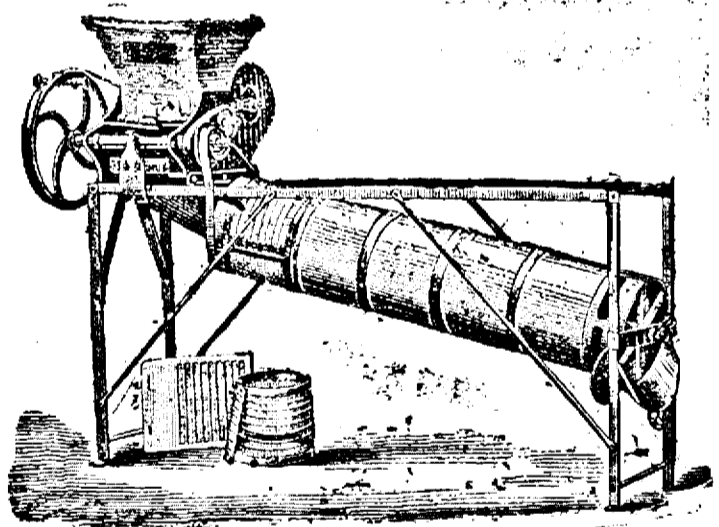
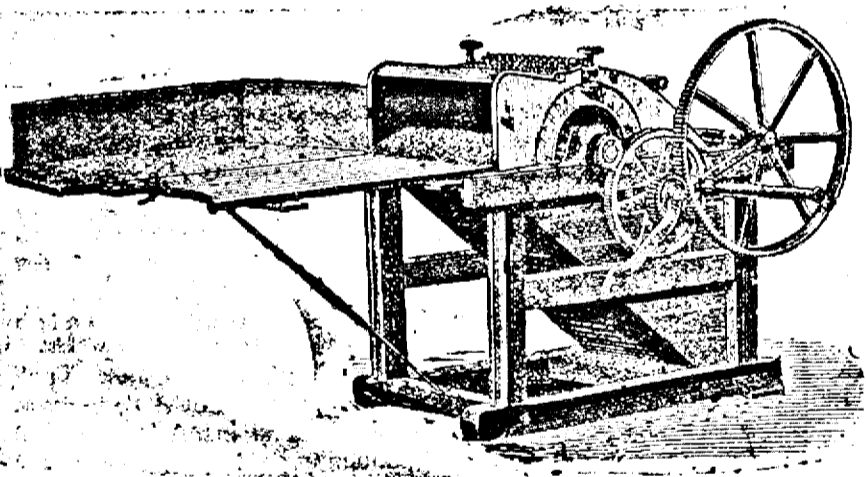
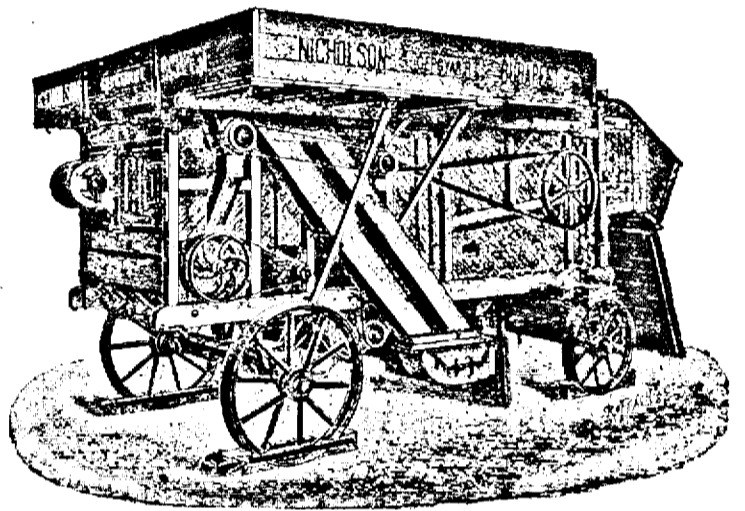
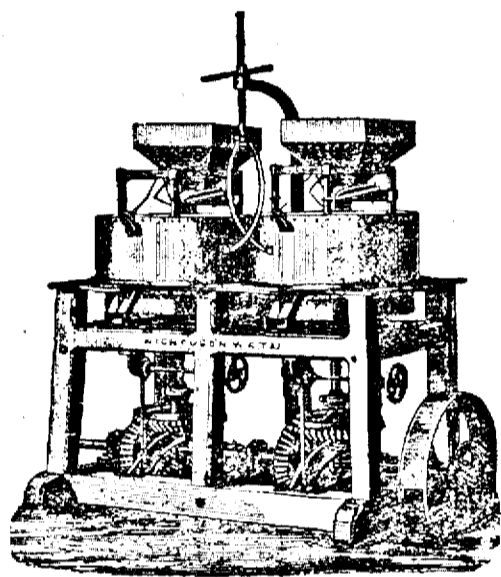
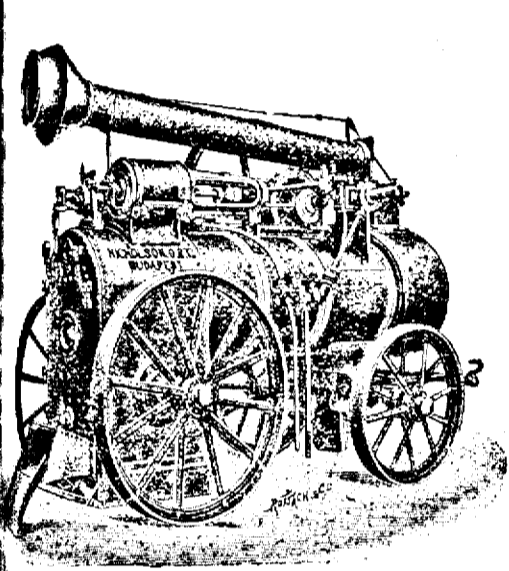
Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

rad, Boros Béni-tér 1.

comandă magazinul lor bogat asortat de **ferării, arme**
 tot-felul de **mașini agricole** cu prețurile cele mai mo-
 derate și pe lângă plătire în rate. Catalog trimitem gratuit.

Adresa generală a fabricii de mașini Nicolson din Budapesta pentru garnituri de treerat și orice mașini agronomice.

garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuros, eventual pentru pri-
 etatea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre.

== Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. ==

Telefon 66-82.

FISCHER TESTVÉREK

- Instruitori de sticlă și fabricanți de oglinzi;
- pictură specială pentru geamuri de biserică.

BUDAPESTA, VIII., Mária-utca No. 11.

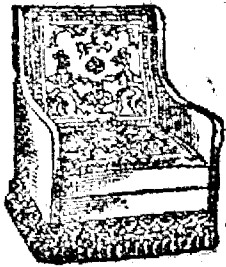
Pregătim ireproșabil oglinzi, plăci, dulapuri și apărătoare pentru uși. Primim execuția conștiințioasă a oricăror lucrări din acest ram, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și porticuri.

■ Mare depozit de sticlă în plăci. ■

Comandele atât din loc cât și din provincie se fac cu multă conștiințiozitate.

Telefon 66-82.

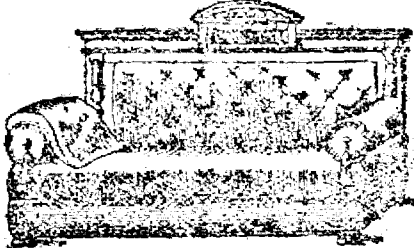
In atenținnea celor ce cumpără mobile.

Horger & Kepp

magazin de mobile, atelier pentru covoare (tapețier) decoratiți în Sibiu-N.-szeben, Reisper-g. 27.

O singură facercare vă va convinge despre ieșinătatea tuturor articolelor cumpărate la noi. Conștiințiozitate și serviciu prompt. — Cel mai bun izvor de cumpărat. Prețuri ieftine.

Să ne credeți

că este în interesul D-tre, dacă comandați — coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau moi nu se găsește între ele. Pentru trăinicia fiicărei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.

Prețuri: 1 buc. 1-80 1-90 2-20 2-40 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. — Comandele se pot face prin trimiț. banilor înainte sau pe lângă rambursă la magazin de coase „Koronagyémánt”

Lengyel Testvérek Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Corneliu Demeter

:: apotecar ::

Orăștie (Szászváros) lângă bis. cv. re.

PERONOSPIN

Mijloc aplicat cu cel mai mare folos contra peronosporii, la stropirea viilor. De ani este în folosință cu cel mai bun succes.

Prin întrebuințarea »PERONOSPIN«-ului, vița va fi hotărât mai izumoasă, boabele de struguri mai muntoase și astfel roada de vin mai bogată. Experiența dovedit, că prin folosirea petrii vinete, nu s-a ajuns aceste rezultate, — probabil pentru aceea, că piatra vinată verzește peste măsură frunzele, și prin asta abstrage de puterea și sucii viței, ceea ce înseamnă pierdere de putere.

Pravul meu de stropit, face vița mai plină de viață și mai asigurată contra boalei de peronosporă.

Folosirea »PERONOSPIN«-ului e și mai ieftină și mai simplă în manipulare decât piatra vinată. Întru întrebuințarea »PERONOSPIN«-ului: La stropirea întâia se pune un pachet într-o hectolitru de apă. La a doua stropire un pachet și jumătate, iar la a treia, două pachete la o hectolitru de apă, mai trebuie pus și un kilogram de var nestâns.

Praful va fi pus în un butoiu menit anume numai pentru mestecare (disolvare) și plin cu apă. În câteva minute praful să disolvă. Apoi butoiul să clătină bine. Așadar »PERONOSPIN«-ul nu trebuie mărunțit ori tocat în apă caldă, ca piatra vinată. La praful pregătit de mine nu e iertat să se pună sodă.

Fac atent pe fiecare, ca la cumpărarea de astfel de praful să fie precaut, căci în comerț să vând adese praful de aici a treabă, și pregătite de oameni, cari nici idee n-au despre compoziția alor astfel de praful, și așa proprietarul viței în loc să se folosească, își face numai pagubă în via.

„PERONOSPIN“-ul

e aprobat ca cel mai bun, și prin folosință s'a dovedit a fi mai cu efect ca piatra vinată sau alte asemenea mijloace, și e totodată cel mai lez. E preparatul meu propriu. Prețul unui pachet 50 filleri. Fiecare pachet e provăzut cu numele meu. La comanda de 15 pacheturi se trimiț francat adică fără spese postale plătină numai 7 cor. 50 fl.

Stropirea cu »PERONOSPIN« e mai bine dacă se face zi senină; pe timp noros ori ploios nu, nici contra vântului.

Dar' »PERONOSPIN«-ul, afară de vii, să poate folosi cu efect admirabil contra boalei de grumpe, cum și la stăpîrea omidelor și insectelor stricătoare la pomi; contra păduchilor de trandafiri (la trandafiri fără var), și la desinfectarea cotețelor de galițe.

Cele mai bune

orologe

— cele mai solide și cele mai după modă —

juvaericeale

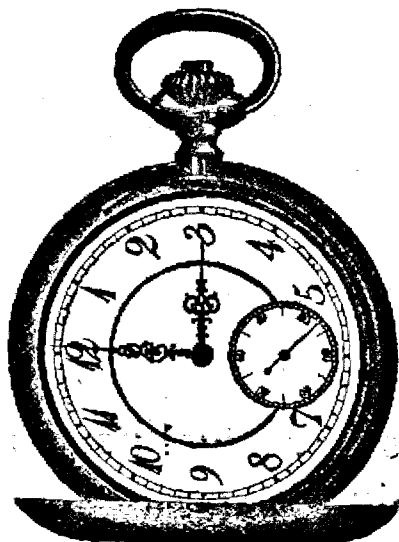
atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă chezașie de 10 ani și prețuri ieftine, liferează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreagă Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimițe GRATUIT.

Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.) Corespondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

INTREPRINDERE ROMÂNESCĂ

MIHAI FLONTA

antreprenor de zidiri Oradea-mare-Nagyvárad.

Stabilimentul și cancelaria Pereces-u.

Primește: plănuirea și zidirea de biserică, școlă, case notariale și a țării, felul de zidiri private.

Magazin stabil de fabricate de cement, comanda se primește.

Magazin stabil de petrii artificiale pentru morminte. Prospekte gratis.